

Kokousmuistio 15.06.2005

Vesipuitedirektiivin yhteistyöryhmän järjestäytymiskokous, Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

1. Pentti Välipakka avasi kokouksen
2. Kokouksen puheenjohtajaksi hyväksyttiin Pentti Välipakka ja sihteeriksi Antti Haapala
3. Todettiin yhteistyöryhmän kokoonpano. Kahdelta taholta puuttuu vielä varaedustajan nimi, muuten työryhmän kokoonpano on seuraava (läsnäolijat lihavoituna):

Kaakkois-Suomen VPD -yhteistyöryhmä

- johtaja Leena Gunnar (oli estynyt)
- tutkimuspäällikkö **Pentti Välipakka**
- erikoistutkija **Antti Haapala**

1. TE-keskus, kalatalousyksikkö: Asko Niemi, varalla **Kauko Poikola**
2. TE-keskus maatalousasiat: Jyrki Pitkänen, varalla Timo Koskenala, kokousedustus puuttui
3. Kymenlaakson liitto: **Frank Hering**, varalla Hanna Lampinen
4. Etelä-Karjalan liitto: Arto Hämäläinen, varalla Marjo Wallenius, kokousedustus puuttui
5. Kaakkois-Suomen metsäkeskus: Timo Weckroth, varalla Matti Bamberg, kokousedustajana **Raimo Vanhala**
6. Suomen luonnonsuojeluliitto Kymenlaakson piiri: **Marja Anttila-Huhtinen**, varalla Tiina Lecklin
7. Suomen luonnonsuojeluliitto Etelä-Karjalan piiri: **Raija Aura**, varalla Pertti Siilahti
8. MTK Kymenlaakso: **Seppo Sopanen**, varalla Juhani Ristola
9. MTK Etelä-Karjala: Tuomo Hintsanen, varalla Vesa Lapatto, kokousedustus puuttui
10. EK Etelä-Karjala: Hilikka Hännikäinen, varalla **Teemu Klemetti**
11. Vesivoimatuottajat: Vuoksen alue: Jouko Maaranta (Fortum Oy), varalla Raimo Peltola, kokousedustus puuttui
12. Kalastusalueet: **Vesa Tiitinen** (Pro agria, kalatalous), varalla mahd. Martti Puska
13. Etelä-Suomen merikalastajien liitto: **Teemu Tast**, varajäsen myöhemmin
14. Kaakkois-Suomen metsänomistajien liitto ry.: **Pekka Vainikka**, varajäsen Esko Laitinen
15. Kymijoen Vesi ja Ympäristö ry: **Jukka Mankki**, varajäsen Janne Raunio
16. Saimaan Vesiensuojeluyhdistys ry: **Pentti Saukkonen**, varalla Saara Järvenpää
17. Eteläinen Kymenlaakso: Heli Ojala varalla **Maija Lehtomäki**
18. Pohjoinen Kymenlaakso: **Ulla Rantanen**, varalla Hannu Friman
19. Etelä-Karjalan itäinen osa: **Erja Leiri** varalla Juha Hyrkäs
20. Etelä-Karjalan läntinen osa: **Minna Korttinen** varalla Juha Tervonen.
21. Vesivoimantuottajat Kymenlaakso: **Seppo Vatanen** (PSTK), varalla Matti Virtanen

22. Vesihuoltolaitokset: Hannu Mäkelä/**Tapani Eskola**

23. Suomen Satamaliitto: Riitta Kajatkari, varalla **Jari Kontunen**

24. EK Kymenlaakso (+ Metsäteollisuuden keskusliitto): **Harri Jussila**, varajäsen ilmoitetaan myöhemmin

4. Kokouksen sihteeri esitteli direktiivin toimeenpanon etenemisaikataulua ja yhteistyöryhmän tehtäväkenttää. Vesienhoitolain sisältö työryhmän tehtäväkentän kannalta (= "juridinen asema") käsiteltiin. Käytiin myös läpi työryhmän tulevaa näköpiirissä olevaa jakautumista kahteen tai kolmeen osaan.

Tapani Eskola käytti puheenvuoron asiasta; hänen mielestään alueelliset työryhmät tyyliin Vuoksi ja Kymijoki-Suomenlahti ovat intressikeskeisiä ryhmiä parempi vaihtoehto.

5. Työryhmän jäsenten odotuksia ja kysymyksiä:

Kauko Poikola TE –keskuksesta käytti puheenvuoron, ja painotti työryhmän toimien tärkeyttä ja mahdollisten päätösten kauaskantoisuutta. TE –keskuksen kalatalouspuolen osalta hän ilmoitti tärkeimpänä intressiasiana olevan vaelluskalakantojen kehnon tilan (muun muassa 50 patoa Kaakkois-Suomen alueella toimii esteenä vaelluskalakantojen kutuvaellukselle).

Jukka Mankki pyysi esittämään raja-arvoja sille, mikä on pienin vesienhoidon tarkasteluyksikkö. Silloin voisi tarkemmin hahmottaa tavoitteitakin. Kokouksen sihteeri vastasi ympäristökeskuksen tavoitteena olevan 50 hehtaaria järvien minimikokona, ja 200 km² valuma-alue jokien osalta vesienhoitoyksikön alarajana. Pienempiäkin kokonaisuuksia on jokiuomastossa tiedonkeruun piirissä.

MTK:n Seppo Sopanen perään kuulutti Kymijoen valuma-alueen yläosan toimien mahdollista vaikutusta meidän alueemme vesien tilaan.

Merikalastajien liiton Teemu Tast käytti filosofisluontoisen puheenvuoron. Hänen mielestään VPD voi myös olla "monumentaalinen fiasko". Hän otti esille EU:n laajuisen näkökulman asioihin mutta totesi tässä direktiivissä olevan jotain arvokastakin. Hän esitti epäilynsä myös siitä, ettei jokialueet ja meren yhdistävä vaelluskalaproblematiikka ole aivan yksinkertainen pienen jaoston ratkaistavissa oleva asia. Tast kysyi myös käytännön kannalta tärkeän asian, eli kuka maksaa yhteistyöryhmän osallistujien kulut. Jokainen taustaryhmä maksaa yhteistyöryhmän toiminnasta koituvat kokouskuluksensa.

Vesa Tiitinen esitti kysymyksen käytännön toimenpiteistä: Miten sitovia vesienhoitotoimet (joita yhteistyöryhmäkin käsittelee) ovat, ja millä toimin päästään tavoitteeseen eli vesien hyvään tilaan vuonna 2015.

Jukka Mankki kysyi, mitä direktiivin tavoite "hyvä ja erinomainen tila" tarkoittaa, ja esitti painotumista hyvää huonompiin järviin ja jokimuodostumiin (KAS:n merialue kokonaisuudessaan tyydyttävää tai huonompaa). Puheenjohtaja ja sihteeri painottivat kaikkien vesien säilyttämisen vähintään nykyisessä tilaluokassa olevan direktiivin yksi tavoite (=vesien tila ei saa huonontua myöskään erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevissa vesistöissä). Vesa Tiitinen vahvisti ja halusi korostaa erinomaisessa tilassa olevien vesiemme merkitystä.

Seppo Sopanen peräänkuulutti direktiivin suomenkielisen painoksen saamista. Sihteeri hoitaa asian.

Teemu Klemetti penäsi vesiensuojelun resurssien kohdentamista kustannustehokkaalla tavalla. Hän kysyi Eteläisen Saimaan jaottelusta pienempiin yksiköihin. Sihteeri vastasi; Eteläinen Saimaa on jaettu kuuteen eri muodostumaan KAS:n toimialueen osalta.

Pekka Vainikka kysyi, tekeekö työryhmä itse vesienhoitosuunnitelmaa, vai kommentoiko se luonnosasteella olevaa suunnitelmaa. Puheenjohtaja vastasi, että nykyisellä näkemyksellä Kaakkois-Suomen vesienhoitosuunnitelmaluonnos tehdään talon virkatyönä, YHTEISTYÖRYHMÄ KOMMENTOI VALMISTELUVAIHEESSA, isoin kokonaisuus tehdään koordinoivissa aluekeskuksissa (=Mikkeli ja Helsinki). Intressiryhmien näkemykset ovat tärkeitä kaikissa vaiheissa, myös suunnitelmien toteuttamiskelpoisuuden kannalta. Todettiin, ettei alueellinen yhteistyöryhmä ei ole sama kuin vesienhoitolain 14§:ssä mainittu yhteen sovittava ohjausryhmä.

Frank Hering halusi painottua direktiivin sisältöön, eli hyvä ekologinen tila vesistöissä ei ole huono tavoite, eikä myöskään valuma-alueelähtökohtainen ongelmien käsittely. Haasteita hyvän ekologisen tilan toteuttamisessa mm. Kymijoen alaosalla riittää, ja tässä pitäisi kyetä puhaltamaan yhteiseen hiileen jo mm. matkailuelinkeinon edellytyksien kannalta.

Pentti Saukkonen Saimaan vsy:stä totesi kahden EU:lle raportoidun järven tietotason; kokoluokkaa 50-1000 ha (0,5-10 km²) olevien järvien biologiset tiedot ovat ja valitettavasti myös pysyvät hakusessa. Hän arveli, että nykyinen vesikemian perusteella tehty alustava arvio hyvää huonommassa ekologisessa tilassa olevista järvistä voisi olla hyvä alkulähtökohta.

Metsäkeskuksen johtaja Vanhala totesi metsäkeskuksen vesiensuojelusta annettujen metsänkäsittelyohjeiden koskevan kaikkia vesistöjä koosta riippumatta. Heillä koosta riippumaton vesiensuojelu on ja pysyy käytäntönä. Vanhala perään kuulutti, vaikuttaako alarajan määrittely (esim. 50 ha) jatkossa toiminnan harjoittajien vesiensuojelun painopisteisiin. Puheenjohtaja ja myöhemmin sihteeri vastasivat, ettei näiden alarajojen pitäisi pääsääntöisesti vaikuttaa myöskään ympäristöhallinnon vesiensuojelun painopisteisiin.

Teemu Tast huomautti, että kokoon kutsuminen on tehty vaiheessa, jossa vesienhoitoalueet on jo lopullisesti päätetty. Luontevampi vesienhoitoalue Suomenlahden itänurkkaan laskeville pikkujouille olisi hänen mielestään ollut Kymijoki-Suomenlahti.

Kokouksen puheenjohtaja kääntyi Tapani Eskolan puoleen pohjavesiasioissa. Eskola vastasi keskeisenä kysymyksenä olevan, miten pohjavesiä seurataan ja luokitellaan. Seuranta toteutetaan ympäristökeskuksen toimesta ja velvoitetarkkailuin. Hyvä kemiallinen ja määrällinen tila on pohjavesien osalta tavoite. Pohjavesiasioden asiantuntemusta ei tällä kertaa ollut ympäristökeskuksen osalta paikalla. "Pilaaja maksaa" –periaate ei toteutune jos likaaja on edesmennyt (konkurssi) toimija. Useissa tapauksissa seuranta kaatuu siis kuntien ja ympäristökeskusten vastuulle.

Raija Aura käytti puheenvuoron SLL:n edustajana. Hän epäili, lieneekö VPD:llä liian kunnianhimoiset tavoitteet. Sinänsä direktiivi antaa hyvät lähtökohdat vesiensuojeluun. Pienten vesien biologisen tiedon rajallisuus nousi jälleen esille. Eu:lle raportoitavien vesien koosta ja sen mahdollisesti välittämästä vinoutuneesta kuvasta suomalaisten vesistöjen tilasta keskusteltiin.

6. Muut mahdolliset asiat. Direktiivin suomenkielinen versio toimitetaan jäsenille. Kokouspöytäkirja luvattiin toimittaa sekä jäsenille sekä varajäsenille.

7. Seuraavan kokouksen ajankohdaksi päätettiin alustavasti 1.2. 2006 klo 10.00, ellei erityistä tarvetta tule jo tämän vuoden puolella. Vesien tyypittely ja hyvää huonommassa tilassa olevien järvien ja jokimuodostumien lista pitäisi silloin olla valmis ja esillä.

8. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10